

Erhvervsprofil for Sønderborg-området

Executive summary af Sønderborg Vækstråds behovs- og interesseanalyse

Sammendrag

3.058 aktive virksomheder med 21.941 ansatte og en omsætning på 51.656 mio. kr.

Det sønderborgske erhvervsliv er et sundt liv. I 2014 var der registreret 3.058 aktive virksomheder med 21.941 ansatte i Sønderborg kommune. De havde en omsætning på 51.656 mio. kr.

De seneste tal fra Det Centrale Virksomhedsregister vidner om, at optimismen er tilbage i erhvervslivet efter de svære år i 2008-2010. Rekordmange valgte at starte virksomhed i 2015.

Godt 38 % forventer vækst på mere end 5 % pr. år.

Sønderborgs virksomheder har vækst for øje. 38,4 % af respondenterne forventer en vækst i omsætning på mere end 5 % pr. år over de kommende år. Der er således grobund for øget økonomisk aktivitet i Sønderborgs virksomheder.

Prognose: 3.313 virksomheder i 2020, og væksten vil komme i transport- og logistikbranchen.

Såfremt udviklingen forsætter som hidtil, vil der i 2020 være 3.313 virksomheder i Sønderborg kommune, hvoraf størstedelen vil befinde sig i engros- og detailhandlen. Transport- og logistik vil være den branche, hvor der sker størst vækst inden for de næste fem år, hvis udviklingen fortsætter.

22.259 private arbejdspladser i 2020.

Væksten, hvad angår antallet af private arbejdspladser, tegner til at komme fra transportbranchen og byggebranchen. Også turismebranchen viser tegn på at være godt med frem mod 2020. Antallet af arbejdspladser i det private erhvervsliv ser dog ikke ud til at stige voldsomt. Fremskrivningen viser, at antallet af private arbejdspladser vil stige med 134 frem mod 2020, så det vil lande på 22.259, såfremt der ikke gøres en særlig indsats.

Energiklyngen

Der er samlet set 4.716 beskæftigede i energiklyngen i Sønderborg kommune. Klyngen omfatter 250 virksomheder (2014-tal).

Eksport

Virksomheder i Sønderborg kommune eksporterede i 2014 samlet set for godt 20¹ mia. kr. årligt til udlandet, heraf udgjorde Danfoss og Linak en meget stor andel. 298 sønderborgske virksomheder eksporterer til udlandet.

¹ Estimat oplyst af um.dk

Indledning

Der er tidligere udarbejdet analyser om erhvervslivet i Sønderborg-området, men de har typisk handlet om tilfredshed eller optimisme, ligesom undersøgelser har målt på kommunale skatter, afgifter og sagsbehandlingstider med meget mere.

En egentlig profil af områdets erhvervsliv og en afdækning af, hvordan de sønderborgske virksomheder klarer sig i forhold til en række økonomiske parametre, hvilke udfordringer de står med, og hvilke behov de gerne ser afhjulpet i et samarbejde med områdets erhvervsfremmeaktører, samt hvor store vækstambitioner, der egentlig er i det lokale erhvervsliv, har ikke hidtil været tilgængelig. Det er imidlertid et uundværligt værktøj, hvis formålet er at skabe mere vækst i Sønderborg-området og øge antallet af private arbejdspladser.

Da netop dét er hele formålet med Sønderborg Vækstråd, har det været naturligt for rådet at igangsætte og færdiggøre en sådan analyse.

Hovedtendenser og konklusioner fremgår af denne sammenfatning af det meget store datamateriale, der vil udgøre fundamentet for Sønderborg Vækstråds aktiviteter i de kommende år.

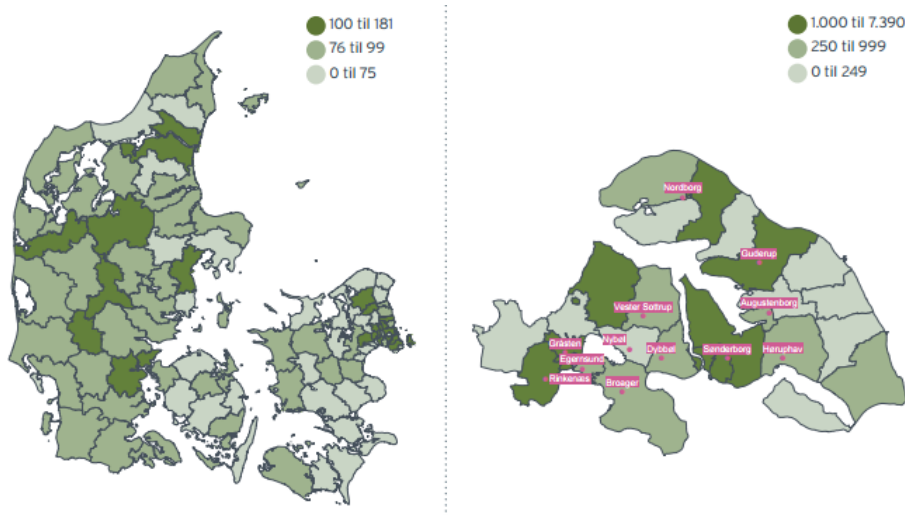
God læselyst!

Fakta om Sønderborgs erhvervsliv

Det sønderborgske erhvervsliv ligner på flere områder resten af det danske erhvervsliv, idet også Sønderborg-området er kendetegnet ved en underskov af mange små og mellemstore virksomheder. At der ikke er sammenhæng mellem antallet af arbejdspladser og antal virksomheder er ikke overraskende, men det er markant for Sønderborg-området, at få virksomheder fylder voldsomt meget i alle statistiske måltal.

Der er en høj koncentration af arbejdspladser omkring Nordborg, Guderup, Sønderborg og i Blans. Og tre ud af fire "hubs" for arbejdspladser repræsenterer stort set kun tre virksomheder; Danfoss, Linak og Danish Crown. Pointen er, at der i Sønderborg er mange arbejdspladser fordelt på meget få virksomheder, og så er der få arbejdspladser fordelt på mange virksomheder i form af enkeltmands- eller mikrovirksomheder.

Figur 1: Arbejdspladser pr. 100 indbygger i Danmark og i Sønderborg kommune, 2014

Kilde: Region Syddanmark

De største brancher i Sønderborg er i prioriteret rækkefølge energi, industriel produktion, fødevarer, transport- og logistik og detailhandel, når vi måler på omsætning og antal medarbejdere jvf. tabel 1.

Hvis man skal se på klyngen af energiteknologiske og energieffektiviserende virksomheder i Sønderborg, så er det ikke muligt at få et entydigt svar fra registerdata på hvor mange virksomheder, der tilhører klyngen, hverken fra Det Centrale Virksomhedsregister eller Danmarks Statistik. F.eks. står Danfoss til at være en del af byggebranchen, som det er i dag. Derfor har Sønderborg Vækstråd spurgt alle virksomheder i Sønderborg kommune, om en del af deres forretningsaktivitet er rettet mod energiforbrug, energieffektivitet eller reduktion af CO₂, således der kan ske en mere konkret opgørelse af energibranchen i området.

Tabel 1: De fem største brancher i Sønderborg, 2014

Branche	Antal fuldtidsansatte*	Antal ansatte**	Omsætning (mio.)	Antal virksomheder
Energibranchen ² (Danfoss)	4.716	4.763	19.113	250
Industriel produktion (Linak)	3.953	4.039	10.848	204
Fødevarer (Danish Crown)	3.862	3.881	7.852	292
Transport- og logistikbranchen	1.584	1.602	7.748	111
Detailhandlen 1)	732	3.962	1.240	681

Kilde: Det Centrale Virksomhedsregister samt særtræk fra Danmarks Statistik

*Der er tale om antal ansatte omregnet til fuldtidsbeskæftigede med timenorm på 37+ om ugen for 19-64 årige.

**Der er tale om alle ansatte mellem 19-64 årige opgjort i 2014.

1) Der er tale om fuldtidsansatte i virksomheder med CVR-nummer i Sønderborg-området. Handelsområdet havde 4.305 ansatte i Sønderborg i 2014, hvis man samtidig medregner alle ansatte i kæder, som ikke har cvr-nummer i Sønderborg (Føtex, Bilka, Borgen, m.fl.) og medregner alle deltidsansatte samt alle unge-medarbejdere (unge under 19 år). Deltidsansatte i denne sammenhæng er alle, der er ansat med en timenorm under 37 timer.

Som det fremgår af ovenstående top 5, er detailhandlen markant større end de andre brancher, hvis man ser på *antallet* af virksomheder.

Generelt er mere end hver anden virksomhed i Sønderborg kommune enkeltmandsvirksomheder, mens henvend. 26 % har mellem en og fire medarbejdere. Dermed er ca. 81 % af alle virksomheder i Sønderborg at karakterisere som meget små virksomheder (mikrovirksomheder).

Tabel 2: Antal virksomheder/antal medarbejdere på cvr-nummer i Sønderborg kommune, 2014

Antal medarbejdere	Antal virksomheder	%-vis fordeling
0	1.674	55%
1	378	12%
2 – 4	436	14%
5 – 9	262	9%
10 – 19	142	5%
20 – 49	88	3%
50 – 99	26	1%
100 – 249	11	>1%
1000+	5	>1%
Uoplyst	34	1%

Kilde: Det Centrale Virksomhedsregister

Væksten i antallet af arbejdspladser sker, når man ser bort fra de store spillere, i transportbranchen og bygge- og anlægsbranchen samt i fødevarerindustrien. Væksten i antallet af arbejdspladser i transport- og logistikbranchen i Sønderborg er et udtryk for, at der i de senere år er flyttet en række transport- og logistikvirksomheder til kommunen med produktionsenheder i Padborg, mens væksten i bygge- og anlæg er et udtryk for, at nogle af de håndværksvirksomheder, der blev hårdt ramt af finanskrisen, er ved at komme på fode igen.

² Baseret på Sønderborg Vækstråds behovsanalyse

Tabel 3: Antal private arbejdspladser fordelt på brancher i Sønderborg kommune

Privat fordelt	2004	2007	2012	2013	2014	2015	2016
Fødevarer	3806	3773	3528	3632	3691	3780	3862
Møbler	899	862	172	166	181	182	187
Beklædning			546	511	525	506	496
Turisme	934	919	808	866	873	914	947
Bygge/anlæg	9017	8872	6611	6451	2327	2183	1881
IT/kommunikation	1868	1923	1593	1557	1548	1521	1499
Transport	1953	2016	1552	1532	1573	1631	1584
Energiklynge*	-	-	-	-	4716	4899	5090
Energi/miljø	2675	2530	2291	2276	1887	1799	1924
Medico	745	832	672	668	691	696	706
Øvrig	4714	4755	3890	3863	3929	3933	3953
	26611	26482	21663	21522	21941	22045	22126

Kilde: Det Centrale Virksomhedsregister, særtræk fra Danmarks Statistik og egne beregninger

*Energiklyngen består af de virksomheder, som i Sønderborg Vækstråds analyse har indikeret, at en del af deres forretningsaktivitet er rettet mod energiområdet.

Eksport

Virksomheder i Sønderborg kommune eksporterede i 2014 samlet set for ca. 20³ mia. kroner årligt til udlandet. (Heraf udgjorde Danfoss' og Linaks eksport en meget stor andel).

Hvis vi ser på, hvor mange virksomheder, som selv har angivet, at de eksporterer til udlandet, så drejer det sig om 298 virksomheder. Hovedmarkederne for eksport er ifølge virksomhedernes egne udsagn primært til Tyskland, Norge, Sverige og England. Derudover angiver tre virksomheder, at de anser Kina og Indien som kommende hovedmarkeder.

Vækstambitioner

Sønderborgs virksomheder er generelt interesseret i vækst og har klare ambitioner for vækst. Hele 167 virksomheder har en ambition om, at deres omsætning skal stige med mere end 5 % pr. år over de kommende år. Ekstrapoleres dette tal til alle virksomheder i kommunen, vil der være tale om 1.162 virksomheder.

En stigning i omsætningen på mere end 5 % pr. år over en femårig periode blandt 38 % af Sønderborgs virksomheder vil samlet betyde en stigning i den samlede omsætning i områdets virksomheder på 2.582 mio. kr. pr. år i 2014-priser. Det vil betyde 12.914 mio. kr. over en femårig periode.

³ Estimat oplyst af um.dk

Behovsanalyse blandt Sønderborgs virksomheder

Sønderborg Vækstråd har sendt et spørgeskema til alle virksomheder med et cvr-nummer eller et produktionsnummer i Sønderborg kommune, hvor der har været momsaktivitet pr. 1. januar 2015, for at finde ud af, hvordan erhvervslivet har det, og hvad det har brug for.

Undersøgelsen blev sendt ud elektronisk medio januar 2016. Siden blev virksomheder, som ikke havde besvaret spørgeskemaet eller på anden vis tilkendegivet, om de ønskede at deltage, ringet op af Sønderborg Vækstråd for at få så mange deltagere som muligt. Godt 95 % af virksomhederne har valgt en form for deltagelse.

(Selv om svarprocenten er endt på 95 %, er resultaterne blevet testet for repræsentativitet, og i det omfang det har været nødvendigt, er disse blevet vægtet for at skabe repræsentativitet. Derved bliver undersøgelsens resultater retvisende, idet der er en spredning i resultaterne på $\pm 0,3$ procentpoint.)

Tabel 4: Oversigt over virksomhedsdeltagelse i behovsanalyse

	Antal
Antal virksomheder, som har modtaget spørgeskema	3.058
Antal virksomheder, som har udfyldt hele spørgeskemaet	808
Antal virksomheder, som kun har svaret delvist eller blankt	1.920
Antal virksomheder, som har tilkendegivet, de har haft en dårlig oplevelse tidligere (med erhvervsfremmesystemet) og derfor ikke vil deltage	189
Samlet svarprocent	95,4%

Kilde: Sønderborg Vækstråd

Udfordringer i Sønderborgs virksomheder

Samlet set har flest virksomheder i Sønderborg svaret, at en styrkelse af salget er den største udfordring, mens marketingudfordringer er valgt næstflest gange af virksomhederne.

Ser man på, hvordan virksomhederne prioriterer udfordringerne, så er salg stadig førsteprioritet blandt virksomhederne, mens kapitalfremskaffelse er den næstmest prioriterede udfordring. Rekruttering af kvalificerede medarbejdere er nummer tre på topscorerlisten.

Tabel 5: Udfordringer blandt sønderborgske virksomheder, januar 2016, N=808

Udfordringer	Antal	%
At styrke salg	331	41%
At styrke marketing	202	25%
Andet	186	23%
At rekruttere flere kvalificerede medarbejdere	145	18%
At få fremskaffet kapital	129	16%
At effektivisere	89	11%
At produktudvikle	81	10%
At lave et generationsskifte	72	9%
At øge innovation	57	7%
At få styrket den daglige ledelse	40	5%
At eksportere	32	4%

Kilde: Sønderborg Vækstråd

*Det har været muligt at sætte flere krydser, hvilket betyder, at der samlet set er mere end 100 % besvarelser.

Kendetegnende for udfordringen ”at få fremskaffet kapital” er, at det gælder alle brancher og alle størrelser af virksomheder. Kun virksomheder med flere end 500 medarbejdere er ikke repræsenteret og finder ikke, at de har samme udfordring.

En styrkelse af marketing er en primær udfordring bredt blandt brancher og virksomhedsstørrelser. Det er ikke muligt statistisk at få et signifikant resultat for, hvilken branche eller virksomhedsstørrelse der er mest udfordret.

”At styrke salg” er en primær udfordring for enkeltmandsvirksomheder i særligt engros- og detailhandlen. Disse er stærkt overrepræsenterede, idet alle engros- og detailhandelsvirksomheder, der har deltaget i undersøgelsen, har tilkendegivet, at det er deres primære udfordring.

”At rekruttere kvalificeret arbejdskraft” er endnu en udfordring, der er uafhængig af branche og virksomhedsstørrelse. Dog er det tydeligt, at udfordringen vurderes mere vigtig, jo flere ansatte virksomheden har. Det kunne tyde på, at større virksomheder har mere fokus på udfordringen, hvilket kan hænge sammen med graden af specialiseret arbejdskraft, virksomhederne har brug for.

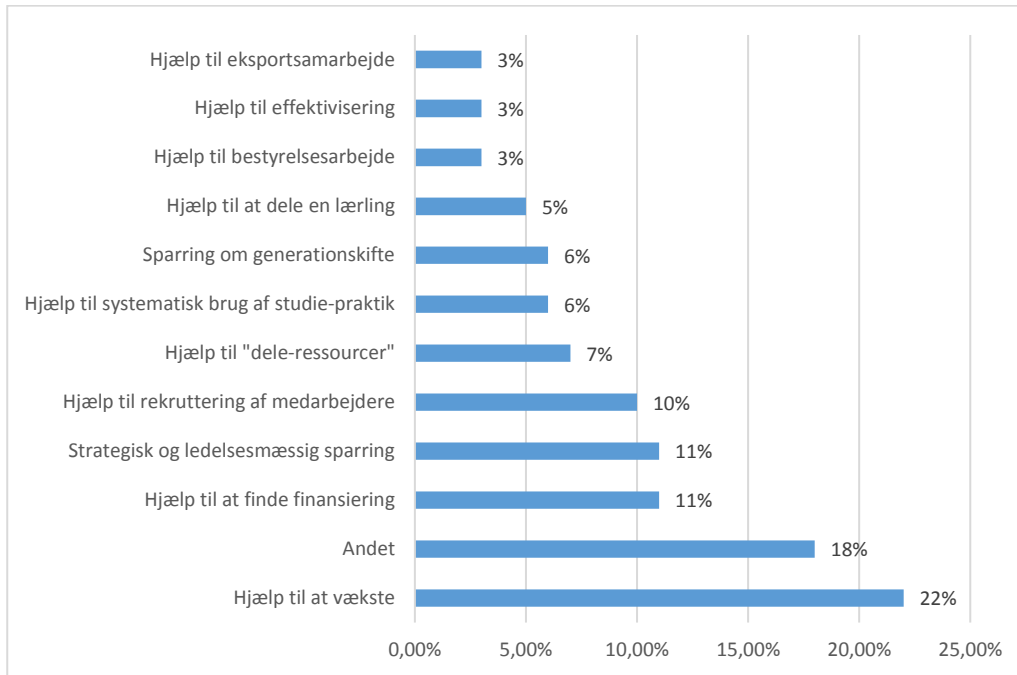
Ønske om støtte hos Sønderborgs virksomheder

Der er relativt få virksomheder i Sønderborg, der har udtrykt et defineret behov for ydelser fra Sønderborg Vækstråd. I alt har 589 svaret på spørgsmålet. Det svarer til 72,3% af de virksomheder, der har deltaget fuldt ud i undersøgelsen. Der er 225 virksomheder, der har svaret, de ikke ved, hvad de har behov for.

Generel hjælp til vækst

Flest virksomheder ønsker hjælp til at skabe vækst og efterspørger hjælp til at få udformet en vækstplan, mens færrest virksomheder ønsker hjælp til eksportarbejde.

Figur 2: Oversigt over behov for ydelser fra Sønderborg Vækstråd, N=223

Kilde: Sønderborg Vækstråd

Af de 26 virksomheder, som har udtrykt ønske om hjælp til generationskifte, er knap 20 % fremstillingsvirksomheder med mellem 2 og 4 ansatte. Næstflest er detailhandelsvirksomheder, der udgør 18 % af gruppen, der ønsker hjælp til generationskifte.

De 11 virksomheder, der ønsker hjælp til bestyrelsesarbejde, er typisk virksomheder med mellem 5 til 9 ansatte, og virksomhederne er ældre med etableringsdatoer før 1970. Det er flere af disse, der også udtrykker ønske om sparring til generationskifte.

Størstedelen af de 13 virksomheder, der er interesseret i sparring om effektivisering, er fremstillingsvirksomheder med flere end 50 ansatte.

Strategisk og ledelsesmæssig sparring efterspørgeres som ydelse af 48 virksomheder, og det er primært virksomheder med en til to ansatte.

I alt har 29 virksomheder svaret, at de er interesseret i dele-ressourcer, og det er primært inden for transport- og turismebranchen.

Få har tilkendegivet, at de er interesserede i studiepraktik, og her er der ligeledes tale om transport- og turistvirksomheder.

De virksomheder, der er interesserede i at dele en lærling, er virksomheder, der ikke har lærlinge i forvejen, og aldrig har prøvet at have lærlinge. Samtidig er der typisk tale om enkeltmandsvirksomheder i bygge- og anlægsbranchen.

Hjælp til at finde finansiering er noget af det, som flest virksomheder efterspørger. Næsten alle (ca. 97 %) virksomheder i detailbranchen har svaret, at de har brug for hjælp til finansiering. Men også udlejningsvirksomheder og serviceerhverv har brug for hjælp til at finde kapital.

Ser man på virksomhedsstørrelse, så er det primært mindre virksomheder, der har brug for hjælp til at finde kapital, mens der ingen store virksomheder er blandt besvarelserne.

Hjælp til rekruttering af medarbejdere efterspørgeres af 48 virksomheder. Disse virksomheder er de samme, som også har tilkendegivet udfordringer med at finde kvalificeret arbejdskraft. Der er rimelig spredning i virksomhedsstørrelse.

Samlet set er det enkeltmandsvirksomheder, der efterspørger flest ydelser.

Virksomheder med 5-19 ansatte efterspørger i prioriteret rækkefølge hjælp til:

- Rekruttering af medarbejdere
- Strategisk og ledelsesmæssig sparring
- "Dele-ressourcer"
- Finde finansiering

Virksomheder med 20-99 ansatte efterspørger i prioriteret rækkefølge hjælp til:

- Strategisk og ledelsesmæssig sparring
- Rekruttering af medarbejdere
- Sparring om generationsskifte

Detailhandlen efterspørger generelt flest ydelser, særligt:

- Hjælp til at finde finansiering
- Strategisk og ledelsesmæssig sparring
-

Den mest efterspurgt ydelse (hjælp til vækst) efterspørgeres bredt på tværs af virksomhedsstørrelser og brancher.

Den næstmest efterspurgt ydelse (hjælp til finansiering) er i prioriteret rækkefølge mest efterspurgt hos:

- Detailhandlen
- Den finansielle sektor (f.eks. udlejningsvirksomheder)
- Serviceerhverv (f.eks. analysevirksomheder)